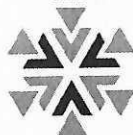

Crna Gora

DECENIJA
OBNOVE
NEZAVISNOSTI
HILJADU GODINA
DRŽAVNOSTI
2016

Da je vječna Crna Gora
MINISTARSTVO FINANSIJA

Broj: 02-03-103431

Podgorica, 27. jun 2016. godine

MINISTARSTVO EKONOMIJE
- n/r ministra, g-dina Vladimira Kavarića -

Poštovani gospodine Kavariću,

Povodom *Nacrta akcionog plana energetske efikasnosti Crne Gore za period 2016-2018. godine*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Nacrta akcionog plana i pripremljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za implementaciju Nacrta akcionog plana potrebna su finansijska sredstva i to: iz budžeta države 375.000,00 €, iz donacija 6.080.000,00 €, iz kredita 25.000.000,00 €.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2016. godinu kod potrošačke jedinice Ministarstvo ekonomije, na programu: Unapređenje energetske efikasnosti, planirana su sredstva u iznosu od 184.411,12 €, od čega je na izdatku Konsultantske usluge projekti i studije planiran iznos od 90.250,00 €.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija daje saglasnost na *Nacrt akcionog plana energetske efikasnosti Crne Gore za period 2016-2018. godine*, s tim da se sredstva neophodna za njegovu realizaciju usklade sa sredstvima odobrenim godišnjim zakonom o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Rasko Konjević

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO EKONOMIJE

NAZIV PROPISA

Akcioni plan energetske efikasnosti Crne Gore za period 2016-2018 (3. APEE)

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Razlog za donošenje ovog akta

U skladu sa članom 5, Zakona o efikasnom korišćenju energije ("Sl. list Crne Gore", br. 57/14 od 26.12.2014 godine), Vlada donosi Akcioni plan energetske efikasnosti (u daljem tekstu: Akcioni plan), koji se utvrđuje za period od tri godine.

Akcioni plan sadrži:

- indikativni cilj energetske efikasnosti za period od tri godine u skladu sa indikativnim ciljevima utvrđenim Strategijom;
- mjere energetske efikasnosti za ostvarivanje indikativnog cilja i način njihovog sprovođenja;
- dinamiku sprovođenja mjera za ostvarivanje indikativnog cilja;
- ocjenu ostvarivanja cilja iz perioda koji prethodi Akcionom planu i
- procjenu sredstava potrebnih za sprovođenje plana, izvore i način njihovog obezbjeđivanja.

Mjere energetske efikasnosti, u smislu ovog zakona, su radnje i aktivnosti kojima se na provjerljiv, mjerljiv i procjenjiv način postiže poboljšanje energetske efikasnosti.

Treći akcioni plan energetske efikasnosti (3. APEE) izrađen je u skladu sa zahtjevima EU Direktive 2012/27/EU o energetske efikasnosti, Strategijom razvoja energetike Crne Gore i Zakonom o efikasnom korišćenju energije.

3. APEE ima dvostruki značaj i predstavlja:

- sveobuhvatni dokument za sprovođenje politike energetske efikasnosti na strani finalne potrošnje energije za sljedeći trogodišnji period;
- izvještaj sa detaljnim prikazom aktivnosti sprovedenih u prethodnom periodu i ocjenom ostvarenih ušteda energije u odnosu na ciljeve postavljene u 2. APEE.

Dugogodišnji problemi u energetske sektoru Crne Gore manifestuju se jako izraženim neracionalnostima u proizvodnji, prenosu, distribuciji i korišćenju energije, odnosno relativno velikom specifičnom potrošnjom energije i veoma niskim stepenom energetske efikasnosti. Takođe, poseban problem predstavljaju velika uvozna zavisnost, visoke cijene energije i evidentna zabrinutost u pogledu sigurnosti snabdijevanja energijom i klimatskih promjena.

Energetska efikasnost je od velikog značaja za Crnu Goru gdje je potražnja za energijom prilično

neujednačena i gdje je prisutan veoma visok energetska intenzitet, a koji se pripisuje i niskom stepenu energetske efikasnosti u svim privrednim sektorima.

Zgrade u sektoru domaćinstva, komercijalne i javne zgrade karakterišu: loše energetske karakteristike građevinskih konstrukcija i tehničkih sistema; neadekvatno održavanje, kao i nizak nivo svijesti krajnjih korisnika o energetskej efikasnosti. Osim toga, nedostatak prirodnog gasa i niska, subvencionisana cijena električne energije u prethodnom periodu, usloveli su prekomjerno direktno korišćenje električne energije za grijanje prostora i zagrijavanje sanitarne tople vode.

Ovakvo stanje u energetskej sektoru Crne Gore uslovalo je urgentnu potrebu za koncipiranje i postupno sprovođenje odgovarajućih institucionalnih, zakonodavnih, strukturno-organizacionih i finansijsko-ekonomskih reformi, a što zahtjeva uvođenje i nadgradnju odgovarajućeg legislativno-regulatornog okvira. Energetskej usmjerena i ekonomski podsticajna regulativa, kao i brojne finansijske inicijative (podrška iz posebno formiranih fondova), stvorile bi društveni ambijent za uspješnu realizaciju programa racionalne i efikasne upotrebe energije.

Povećanje energetske efikasnosti može biti najjeftinija i najproduktivnija energetska alternativa, sa praktično neograničenim mogućnostima. Racionalizacija energije može značajno doprinijeti stimulanju inovacija, zaposlenosti i ekonomskom rastu. Relativno malim ulaganjima, boljim izborom energetskej efikasnijih tehnologija, boljom organizacijom i poboljšanjem kvaliteta mogu se postići značajne energetske i finansijske uštede.

Značajnije poboljšanje energetske efikasnosti je tijesno povezano sa generalnom ekonomskom i socijalnom politikom. Ovdje postoji realan potencijal za doprinos održivom razvoju i ekonomskom rastu koji može uticati na sva područja ekonomskih aktivnosti. Da bi dostigla energetske ciljeve, Crna Gora mora realizovati preuzete međunarodne obaveze prema institucionalnim, zakonskim i ostalim promjenama.

Vlada Crne Gore je u skladu sa Zakonom donijela Akcioni plan za period 2013-2015 (2. APEE) i prilikom njegovog sprovođenja javili su se sljedeći problemi:

- nedovoljni administrativni i stručni kapaciteti na državnom i lokalnom nivou;
- nedovoljna saradnja nadležnih tijela i koordinacija aktivnosti;
- izražen nedostatak integracije i razumijevanja energetske efikasnosti u pojedinim oblastima u nadležnosti drugih ministarstva;
- nedovoljna finansijska podrška od strane države za realizaciju APEE.

Važno je istaći da je otklanjanje navedenih aktuelnih problema od posebnog značaja za uspješnu realizaciju 3. APEE, posebno imajući u vidu da ovaj plan predviđa pokretanje i sprovođenje niza složenih programa, koje nije moguće sprovesti bez adekvatno opremljene i podržane institucije, koja će koordinirati planirane aktivnosti i verifikovati postignute rezultate.

Izradu 3. APEE pratili su brojni problemi koji su posljedica prethodno navedenih barijera, kao i nedosledne primjene Zakona o efikasnom korišćenju energije na svim nivoima (izostanak energetskeg menadžmenta, izostanak programa i planova energetske efikasnosti, neizvješćavanje Zakonom zaduženih subjekata o planiranim i sprovedenim EE mjerama, nedostatak podataka neophodnih za analizu stanja i vođenje politike u oblasti energetske efikasnosti, izostanak okvira za inspekcijsku kontrolu i dr.).

Osim navedenog, izrada ovog plana ukazala je i na činjenicu da sprovođenje politike energetske efikasnosti nije moguće adekvatno planirati, niti ocijeniti postignute rezultate bez uspostavljenog sistema za praćenje svih aktivnosti koje se provode kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou. Ovakvo sistemsko praćenje u Crnoj Gori u proteklom periodu praktično nije postojalo osim za promotivne projekte energetske efikasnosti kojima koordinira Ministarstvo ekonomije, pa je prikupljanje podataka i ocjenjivanje ostvarenih ušteda bilo izuzetno teško i uglavnom bazirano na procjenama.

Takođe, poseban problem predstavlja još uvijek nedovoljno razvijena nacionalna energetska statistika, a koja bi obezbijedila ulazne podatke za procjenu ostvarenih ušteda energije.

Unapređenje nacionalne energetske statike, kao i izrada platforme bazirane na veb tehnologiji za praćenje svih aktivnosti energetske efikasnosti i ocjenu ušteta energije predstavljaju prioritete za naredni period. Rad na 3. APEE potvrdio je da je bez adekvatne energetske statistike i navedene platforme nije moguće kvalitetno sagledati, izvijestiti i ocijeniti uštete energije po osnovu realizacije aktivnosti.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Glavni opšti ciljevi 3. APEE bazirani sa na prioritetima Zakona o efikasnom korišćenju energije:

- Implementacija Zakona o efikasnom korišćenju energije kompletiranjem i unapređenjem regulatornog okvira i poboljšanjem institucionalnog okvira;
- Podizanje javne svijesti i povećanje razumijevanja, znanja i kapaciteta u pogledu novih zakonskih zahtjeva i dobre prakse u oblasti energetske efikasnosti kod institucija javnog sektora, lokalnih samouprava, velikih potrošača, profesionalnih organizacija i ostalih aktera;
- Poboljšanje statističkog i monitoring sistema u oblasti energetske efikasnosti;
- Implementacija mjera za uštedu energije sa prepoznatljivim rezultatima.

U skladu sa Zakonom o energetskej efikasnosti, Crna Gora je usvojila indikativni cilj za uštedu energije u iznosu od 9% finalne potrošnje energije, a koji treba postići do kraja 2018. godine (povećanje uštete u prosjeku 1% na godišnjem nivou). Ovo znači da država Crna Gora treba da obezbijedi uštedu energije u iznosu od 58,9 ktoe finalne potrošnje energije izražene u ekvivalentnoj primarnoj energiji (u daljem tekstu: finalna potrošnja primarne energije). Ukupan iznos indikativnog cilja koji zemlja treba da postigne i dokaže kao zbir ušteta energije u narednih 9 godina, utvrđen je na osnovu podataka o finalnoj potrošnji energije za petogodišnji period 2002-2006.

Finalna potrošnja energije za potrebe utvrđivanja indikativnog cilja izračunata je prema Metodologiji, koju je donijelo Ministarstvo ekonomije poštujući preporuke date Direktivom 2006/32/EC ("Sl. list Crne Gore", br. 18/2011).

Prelazni indikativni cilj za 1. APEE i 2. APEE

U 1. APEE, Crna Gora je odlučila da prelazni indikativni cilj iznosi 13,4 ktoe (finalna potrošnje primarne energije) – energija koju treba uštedjeti do kraja 2012. godine, a što predstavlja oko 2% prosječnog iznosa finalne potrošnje energije prema Direktivi¹. Ovaj cilj je postavljen na osnovu analize očekivanih rezultata poboljšanja EE u periodu od 2010. do 2012. godine, uzimajući u obzir značajan potencijal za sprovođenje besplatnih i nisko-troškovnih EE mjera koje mogu biti implementirane u prve 3 godine, pri tome računajući na prioritet koji je dat uspostavljanju osnovnog regulatornog i institucionalnog okvira za EE, a koji proizvode energetske uštete koje se ne mogu direktno sagledati.

U 2. APEE, predviđeno je da prelazni indikativni cilj iznosi 19,6 ktoe (finalna potrošnje primarne energije) – energija koju treba uštedjeti do kraja 2015. godine, a što predstavlja oko 3% prosječnog iznosa finalne potrošnje energije prema Direktivi. Ovaj cilj je postavljen na osnovu analize očekivanih rezultata poboljšanja EE u periodu od 2013. do 2015. godine

¹ Finalna potrošnja energije prema Direktivi predstavlja finalnu potrošnju energije u zemlji umanjenu za finalnu potrošnju energije u određenim sektorima u skladu sa Direktivom 2006/32/EC

1.1 Prelazni indikativni cilj za 3. APEE

U 3. APEE, predviđeno je da prelazni indikativni cilj iznosi 25.9 ktoe (finalna potrošnje primarne energije) – energija koju treba uštedjeti do kraja 2018. godine, a što predstavlja oko 4% prosječnog iznosa finalne potrošnje energije prema Direktivi. Ovaj cilj je postavljen na osnovu analize očekivanih rezultata poboljšanja EE u periodu od 2016. do 2018. godine. Opravdanje za ovako planiranje nalazi se u činjenici da će u periodu implementacije 3. APEE zakonsko-regulatorni okvir biti kompletiran i da će se uspostaviti kvalitetniji mehanizmi za realizaciju konkretnih EE programa i projekata, kao i pristup namjenskim fondovima, posebno imajući u vidu predstojeće obaveze u procesu pristupanja EU.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Opcija *status quo*

Opcija status quo, odnosno odsustvo regulatorne promjene, nije prihvaćena, jer niz problema nije bilo moguće otkloniti bez izmjena regulatornog okvira, dok su neki od problema direktno uzrokovani postojećim zakonskim rješenjima. Akcioni plan dijelom se odnosi na dopunu i izmjenu postojećeg zakonodavstva kako bi se na najbolji način implementirale mjere koje navodi Plan i time postiglo ispunjenje postavljenog indikativnog cilja.

Ova mjera u smislu razvoja, poboljšanja i unapređenja regulatornog okvira se provlači kroz sve sektore razmatrane u ovom dokumentu, kroz donošenje i unapređenje seta podzakonskih akata na sektorskom nivou, u skladu sa relevantnim direktiva EU.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Raspodjela indikativnog cilja uštede energije po sektorima potrošnje izvršena je zavisno od:

- učešća pojedinih sektora u finalnoj potrošnje energije,
- mogućnosti za poboljšanje EE i
- mogućnosti sprovođenja EE politike u sektorima.

Važno je napomenuti da sektorska raspodjela indikativnog cilja nije urađena samo na osnovu učešća različitih sektora u finalnoj potrošnji energije, već su uzeti u obzir primjeri i višestruki efekti implementacije mjera i programa koji su finansirani iz državnog i budžeta lokalnih samouprava.

Sektori domaćinstava, usluga (posebno javni sektor) i transporta biće tretirani kao prioritetni.

Za očekivati je da će se najveći dio uštede energije tokom 3. APEE uglavnom ostvariti u domaćinstvima, sektoru usluga i javnom sektoru. Ostvarivanje ušteta u sektoru transporta predstavljaju novi koncept, a zbog čega se značajniji efekti po ovom osnovu mogu očekivati u kasnijoj fazi.

Po pitanju oblika energije, očekuju se uštede kako električne energije tako i goriva. Na osnovu navedenog i stvarnih mogućnosti za implementaciju mjera za poboljšanje EE u različitim sektorima, raspodjela indikativnog cilja po sektorima za 3. APEE prikazana je u Tabeli .

Prelazni indikativni cilj za period 2016-2018. [ktoe]		
Sektorska raspodjela cilja	Sektorski cilj u 2018. [ktoe]	Udio u ukupnom cilju za 2018. [%]
Domaćinstva	12,43	48
Usluge	8,55	33
Transport	4,92	19
Ukupno:	25.90	100%

Kako, po definiciji, politika energetske efikasnosti promoviše sprovođenje ekonomski isplativih mjera (po osnovu ostvarenih energetske, a time i ekonomskih ušteda), nije za očekivati da predloženi akt kod gore navedenih subjekta proizvede negativne finansijske efekte.

Subjekti koji nemaju početni kapital za ulaganje u mjere energetske efikasnosti koje zahtijevaju značajnija finansijska sredstva, mogu prvo realizovati besplatne ili niskotroškovne mjere, pa kasnije po osnovu realizovanih energetske ušteda i time ostvarenih ekonomskih benefita, investirati u finansijski zahtjevnije mjere. U svakom slučaju najskuplju opciju predstavlja neulaganje u mjere energetske efikasnosti.

Važno je istaći da sprovođenje mjera energetske efikasnosti ima višestruko pozitivan uticaj, a što dodatno opravdava njihovo sprovođenje i motiviše sve relevantne aktere za realizaciju potrebnih aktivnosti (ostvarivanje ušteda u energiji i izdataka za energiju; pozitivan uticaj na životnu sredinu; podrška održivom razvoju; podizanje komfora rada i stanovanja; podizanje kvaliteta usluga, razvoj preduzetništva; uvođenje novih čistijih i efikasnijih tehnologija; uključenje na tržište specijalizovanih kompanija za energetske efikasnost, otvaranje novih radnih mjesta; otvaranje namjenskih fondova i uključenje finansijskih institucija u finansiranje programa i projekata energetske efikasnosti, razvoj tržišne konkurentnosti, transfer znanja, podizanje opšte svijesti o energetske efikasnosti, razvoj međunarodne saradnje i dr.).

Razvoj energetske efikasnosti je u direktnoj zavisnosti od ukupnog društveno-ekonomskog razvoja, tako da su u oblasti energetske efikasnosti uglavnom prisutne biznis barijere kao i u drugim oblastima.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju propisa potrebno je obezbjeđenje finansijskih sredstava.

Pregled predviđenih sredstva za realizaciju mjera iz 3.APEE data su u sljedećoj tabeli:

Oznaka	Naziv EE mjere	Iz budžeta	Iz donacije	Iz kredita
B.1	Razvoj i primjena regulatornog okvira za energetske efikasnost zgrada	15.000	650.000	
B.2	Sprovođenje redovnih energetskih pregleda sistema za grijanje i klimatizaciju	10.000		
B.3	Sertifikovanje energetskih karakteristika zgrada	20.000		
R.1	Energetsko označavanje uređaja za domaćinstvo	10.000		
R.2	Finansijska podrška fizičkim licima za EE investicije	70.000	120.000	
P.1	Uspostavljanje i primjena EE kriterijuma u javnim nabavkama roba, vozila i usluga, kao i kod kupovine i zakupa zgrada	10.000		
P.2	Unapređenje energetskih karakteristika zgrada u javnom sektoru	30.000	5.093.000 ²	25.000.000
P.3	Implementacija mjera poboljšanja EE u javnim komunalnim preduzećima lokalnih samouprava i ostalim javnim kompanijama (strana tražnje)	25.000		
C.1	Uspostavljanje mehanizama finansijske podrške malim i srednjim preduzećima za EE investicije	10.000		
T.1	Izrada Akcionog plana energetske efikasnosti u transportu i realizacija pilot projekata	80.000	105.000	
T.2	Infrastrukturne mjere u sektoru saobraćaja sa efektima energetskih ušteda			
E.1	Individualno mjerenje i informativni obračun			
H.1	Razvoj osnovnog legislativnog, regulatornog i institucionalnog okvira za EE u Crnoj Gori	10.000	100.000	
H.2	Donošenje planskih dokumenata za EE	40.000		
H.3	Uspostavljanje statističkog i monitoring sistema za EE	5.000	12.000	
H.4	Uspostavljanje i razvoj energetskog menadžmenta u javnom sektoru, sektoru komercijalnih usluga i sektoru industrije	15.000		
H.5	Info kampanja unapređenja EE	10.000		
H.6	Jačanje edukacije i sprovođenje stručnih obuka u oblasti EE	10.000		
H.7	Uvođenje regulatornog okvira za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije	5.000		
Ukupno		375.000	6.080.000	25.000.000

Predlogom akta predviđeno je da sredstva za finansiranje projekata i sprovođenje mjera energetske efikasnosti obezbjeđuju se iz: budžeta države, budžeta jedinice lokalne samouprave,

² 3.000.000,00 € se odnosi na procijenjenu vrijednost radova za nastavak realizacije projekta „Beautiful Cetinje“. Planirano je da sredstva za realizaciju ovih aktivnosti budu obezbjeđena u saradnji Vlade Crne Gore i UNDP-a.

donacija, kredita i drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Prema raspoloživim podacima, evidentno je da su to relativno značajna materijalna sredstva. Međutim, kako je prethodno navedeno ovdje se radi o ulaganjima koja se relativno brzo isplaćuju kroz ostvarene ekonomske uštede po osnovu realizacije energetske uštede.

Takođe je važno istaći, da se iz budžeta države ili budžeta jedinica lokalne samouprave inače izdvajaju veća finansijska sredstva za druge namjene, kao npr. za održavanje objekata (zgrade, infrastrukturni objekti, postrojenja, vozila, instalacije, uređaji i dr., a koja su značajnim dijelom direktno ili indirektno povezane sa realizacijom mjera energetske efikasnosti, iako u tom smislu nijesu formalno definisane.

Važno je napomenuti da su finansijska izdvajanja iz budžeta planirana na osnovu prethodno izdvajanih sredstava, u poslednjih nekoliko godina. Ovim dokumentom nijesu predviđena izdvajanja iz budžeta na većem nivou nego što je to bio slučaj u stvarnom bilansiranju u zadnje tri godine.

Zakonom o Budžetu za 2016. godinu, Programom: "Unapređenje energetske efikasnosti" je opredijeljeno 184.411,12 € od čega se 90.250,00 € odnosi na "konsultantske usluge, projekte i studije".

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, obrazložiti

Prilikom izrade ovog planskog dokumenta korišćena su uporedna iskustva zemalja u regionu, kao i uporedna iskustva zemalja članica u Energetskoj zajednici.

Predloženi akt je urađen od strane službenika Direktorata za energetske efikasnosti Ministarstva ekonomije uz konsultaciju sa eksternim ekspertom angažovanim preko GIZ-ORF programa. Ta se pomoć sastojala u reviziji predloženog dokumenta i date sugestije su unesene u dokument.

Izrada predmetnog dokumenta je izvršena uz konsultacije sa glavnim relevantnim subjektima.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Izrada ovog plana ukazala je i na činjenicu da sprovođenje politike energetske efikasnosti nije moguće adekvatno planirati, niti ocijeniti postignute rezultate bez uspostavljenog sistema za praćenje svih aktivnosti koje se provode kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou. Ovakvo sistemsko praćenje u Crnoj Gori u proteklom periodu praktično nije postojalo, pa je prikupljanje podataka i ocjenjivanje ostvarenih ušteda bilo izuzetno teško i bazirano na procjenama.

Izrada platforme bazirane na veb tehnologiji za praćenje svih aktivnosti energetske efikasnosti i ocjenu ušteda energije prioritet je kojega treba što prije realizovati. Rad na 3. APEE potvrdio je da je bez ovakve platforme nemoguće sagledati, izvjestiti i ocijeniti uštede energije sprovedenih aktivnosti.

Ključne pretpostavke za uspješno sprovođenje, monitoring i evaluaciju ovog dokumenta su:

- obezbjeđenje sistemskog i kontinuiranog praćenja realizacije EE mjera i vrednovanje postignutih rezultata;
- jačanje saradnje svih relevantnih učesnika i koordinacija aktivnosti.

Glavni indikator uspješnosti primjene Akcionog plana predstavlja ostvarena ušteda u energiji, a

koja će se utvrditi na osnovu metodologije koju je donijelo Ministarstvo ekonomije na osnovu Zakona o efikasnom korišćenju energije i preporuka EU.

Nadzor nad sprovođenjem, monitoring i evaluaciju Akcionog plana vrši Ministarstvo ekonomije, na osnovu unaprijed utvrđene metodologije.

Podgorica,

13.06.2016. godine

MINISTAR
dr Vladimir Kavarić

